

Kommunala rådet; pensionärer och funktionsnedsatta

2024-12-19 13:00 - 15:30

Närvarande:

Lennart Owenius (M), tf. ordförande

Sven-Erik Wermenstam/Eva Karlsson (PRO Gimo)

Lars Sandberg/Erik Ekström (PRO Alunda)

Arto Tanskanen (PRO Hargshamn)

Britt-Marie Ragnvaldsson/Lisbeth Jansson (PRO Öregrund)

Christina Hermansson Norberg (Astma- och allergiföreningen)

Karin Olofsson/Lena Olsson (SPF Seniorerna Havsörnen)

Inger Ganea (SPF Seniorerna Jernet)

Raili Karjalainen (Finsk förvaltningsgrupp)

Örjan Wedin/Ingemar Eriksson (Neuroförbundet)

Birgitta Johansson (FUB Rf för Utvecklingsstörda Barn Ungdomar och Vuxna)

Kersti Ingemarsson (Staben), nämndsekreterare

Josefin Larsson (Staben), nämndsekreterare

Christina Ellesjö Eriksson, ombud för våldsfrågor, Omsorgskontoret, Ä3

1. Inledning

Ordförande öppnar mötet, genomgång dagordning samt upprop

Tillförordnad ordförande Lennart Owenius (M) presenterar sig och informerar om ändringar i dagordningen i och med ordinarie ordförandes beslut att entlediga sig från uppdraget, med omedelbar verkan.

Kersti Ingemarsson meddelar om ändrade uppdrag inom kommunen och att dagens möte blir det sista för sin del. Kersti välkomnar sin kollega inom nämndsekreterarteamet till uppdraget.

Josefin Larsson presenterar sig och ser fram emot att överta rollen som samordnare/ sekreterare för KPF. Josefin arbetar som nämndsekreterare inom Vård- och omsorgsnämnden.

2. Mötesdagar 2025

Följande datum godkänns för 2025 års möten;

Beredning i SR Krutudden, kl. 10:00 - 11:30

Tisdag 11 februari

Onsdag 14 maj

Måndag 1 september

Onsdag 12 november

Rådsmöte i SR Gräsö, kl. 9:00 - 12:00

Tisdag 4 mars

Tisdag 27 maj

Tisdag 16 september

Tisdag 25 november

3. Våld i nära relation hos äldre

Föredragare: Christina Ellesjö Eriksson

Information i ärendet lämnas och bildspel/ presentation visas (bilaga).

När det gäller **rapporteringskyldighet** står det så här i socialtjänstlagen;

6 § Ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande, ska dokumenteras, utredas och avhjälpas eller undanröjas utan dröjsmål. Lag (2010:429).

7 § Ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande, ska snarast anmälas till Inspektionen för vård och omsorg. Den utredning som gjorts med anledning av det inträffade ska bifogas anmälan.

Tolkning utifrån dessa lagparagrafer är att en anmäla **SKA** göras.

4. Revidering av reglementet 2025 och framåt

Lennart Owenius (M) informerar om kommande planering/ åtgärder i processen

Reglementet ska ses över utifrån inlämnade förslag från föregående rådsmöte, bl.a. gällande mötesordning, politisk medverkan, medverkande organisationer, antal ledamöter/ ersättare m.m.

Målet är att ett förslag kan redovisas för beredningsgruppen den 11 februari 2025, därefter remitteras till berörda instanser/ förtroendevalda.

Förhoppningen är att ett nytt reglemente ska kunna presenteras i samband med rådsmötet den 4 mars 2025.

Ytterligare förslag gällande ändringar i reglementet kan skickas till kommunstyrelsen@osthammar.se innan årsskiftet 24/25.

5. Hemtjänstindex

Inger Ganea informerar om den allmänna rapporten som släpps 4 december

Information i ärendet lämnas och bildspel/ presentation visas (bilaga).

Önskemål finns om att få ta del av fördjupade rapporter gällande hemtjänstindex. Tf. ordförande tar med sig frågan om Östhammars kommun kommer att köpa den kommunspecifika rapporten.

6. Aktuell information

Lennart Owenius (M) informerar om aktuellt i Östhammars kommun som berör målgruppen

Information om kommunens ekonomi lämnas, bland annat om resultat 2024, LSS-utjämning, ökade skatteintäkter, minskade kostnader för anställdas pensioner samt om vad den subventionerande kostnaden för mat på särskilda boenden uppnådde, innan prishöjning infördes.

En återrapportering sker från rådsmötet 8 november 2024 gällande chefsjuristens information om matservering i kommunens äldreomsorg.

7. Övriga frågor

Informeras om att en skrivelse har skickats till HSO/ sekreterare om vakanta platser för representation av HSO:s medlemsföreningar i kommunala rådet för pensionärer och funktionsnedsatta 2024-10-30. DNR: KS-2024-793. En statistik över organisationernas medverkan på rådsmöten ska tas fram.

Lokalfrågan för PRO i Östhammar är akut. Tf. ordförande tar upp frågan med Tekniska kontoret.

Funderingar kring ordförandes plötsliga avhopp i rådet finns. En återkoppling önskas.

Kontakt med Josefin Larsson; tfn 0173-86 468 eller via mejl: kommunstyrelsen@osthammar.se

8. Avslut

Tf. Ordförande tillönskar förtroendevalda och tjänstemän en God jul och ett Gott nytt År!
Vice ordförande tillönskar tf. ordförande detsamma.

Vice ordförande tackar Kersti för sina insatser i KPF och önskar lycka till med nytt uppdrag.

Våld i nära relation

Äldre

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Torontodeklarationen

Våld mot äldre är en enstaka eller upprepad handling, eller frånvaro av önskad/lämplig handling som utförs inom ett förhållande där det finns förväntan på förtroende och som förorsakar skada eller smärta hos äldre person. Denna handling kan vara fysisk, psykologisk/känslomässig, finansiell eller helt enkelt återspegla avsiktlig eller oavsiktlig försummelse.

Olika typer av våld

- Fysiskt våld: bits, river, drar i håret, knuffar, sparkar, stryptag, slag med tillhyggen.
- Psykiskt våld: hot, tvång, trakasserier, förlöjligande, kontroll och social isolering.
- Sexuellt våld: tvingas till samlag utan samtycke, utstå sexuella trakasserier.
- Ekonomiskt våld: ta kontrollen över någons ekonomi och vägra ge personen insyn.

Olika typer av våld

- Försummelse: att den utsatta inte får behövlig hjälp med mat, mediciner eller hygien. Kan förvägras hjälp med att komma ur sängen.
- Funktionshinderrelaterat våld: Handlingar som utnyttjar själva funktionsnedsättningen hos den våldsutsatta. Kan handla om att flytta undan rollatorn eller ta ur batterierna ur hörapparaten.

Våldsutsatta äldre

- Gruppen ”äldre” kvinnor brukar definieras som 65 år och äldre.
- Våld mot äldre i nära relationer riskerar att inte uppmärksammas på grund av föreställningar att det inte förekommer.
- Många äldre berättar inte om sin utsatthet
- Våld försvinner inte på grund av stigande ålder.

Våldsutsatta äldre

- Våld är mycket vanligare mot äldre kvinnor jämfört med äldre män.
- Hemmet är den vanligaste platsen där våld i nära relation förekommer.
- Vilka är förövarna?
- Var utsätts äldre för våld förutom i hemmet?

Våldsutsatta äldre

- Hur många äldre utsätts för våld? En studie är gjord på Gotland.
- Ca 15% av de som har fyllt 65 år hade utsatts för någon typ av våld.
- Var främst våld i egna hemmet.
- Skillnader i våld mellan män och kvinnor.

Risikfaktorer för våld

- Att få en sjukdom eller funktionsnedsättning kan leda till ökat beroende av hjälp och stöd i vardagen.
- Ekonomisk beroende.
- Äldre med missbruksproblem.
- Ansträngda vård- och omsorgsrelationer.

Risikfaktorer för våld, forts

- Risken för att den familjemedlem som vårdar en sjuk närstående ska utöva våld ökar om den vårdande:
- Lider av psykisk ohälsa eller alkoholmissbruk
- Är socialt eller ekonomisk beroende av den äldre
- Har ett aggressivt beteende
- Upplever vårdrelaterad stress

Riskfaktorer för våld, forts

- Demenssjukdom ökar risken för att utsättas för våld
- Demenssjukdom ökar även risken för att utöva våld

Drar sig för att berätta

- Äldre kan vara rädda för att berätta vad de varit med om
- Svårt att berätta
- När en äldre lider av en demenssjukdom eller afasi

Tecken på våld

- Svårt att avgöra vilka skador hos den äldre som är åldersrelaterade och vilka som orsakas av våld.
- Fysiska skador och samtidigt ångest.
- Depression och ångest.

Ställa frågor om våld

- Ställ direkta frågor:
- Har du gjort dig illa?
- Jag ser att du har ett blåmärke på armen, hur fick du det?
- Har det hänt dig något?
- Har du varit med om något obehagligt?
- Är du rädd för någon?
- Känner du dig trygg hemma?

Ställa frågor om våld, forts

- Använd konkreta ord, ex ”slag och ”knuffar”
- Låt den äldre svara med sina egna ord
- Var ensam med den äldre när du ställer dina frågor
- Viktigt att den äldre förstår att det är frivilligt att svara på frågorna
- Var tydlig med att du tror på den äldre

Misstanke om våld/upptäckt våld

- Ett första steg, prata med den äldre oavsett vem förövaren är och i vilket sammanhang våldet har förekommit.
- Inom eller utanför äldreomsorgens verksamhet.

Rapporteringsskyldighet

- Anställda inom äldreomsorgen, gäller även praktikanter.
- Vad innebär rapporteringsskyldigheten?
- Behöver inte ha sett själva händelsen.
- Vad räknas som ett missförhållande som ska rapporteras?

Våld utanför äldreomsorgens verksamhet

- Berätta för den äldre om det stöd och den hjälp som finns att få från socialtjänsten.
- Den äldre avgör själv om hen vill vända sig till Socialtjänsten.

Stöd till äldre våldsutsatta

- Råd och stöd
- Ekonomisk bistånd
- Hjälp med boende i ett akut skede

- Anhörigcentrum/anhörigkonsult

Hemtjänstindex

HEMTJÄNSTINDEX

Projekt med stöd från Allmänna arvsfonden. Initiativ av

Hemtjänstindex

mäter hemtjänstens kvalitet i Sveriges 290 kommuner.

Sammanställning av offentliga data som har bearbetats av forskningsinstitutet RISE.

(71 olika datapunkter).

Viktat efter vad Seniorer anser viktigast för en bra hemtjänst.

Hemtjänstindex

Ger möjlighet:

- att se styrkor och svagheter.
- till jämförelse mellan olika kommuner.
- att få tips från kommuner som lyckats bra med något.
- att följa utvecklingen över tid.

Hemtjänstindex

Kommunerna poängsätts och rangordnas, dels totalt och dels inom olika områden.

Information 20 %

Biståndshandläggning 20 %

Genomförande 40 %

Stöd och utveckling 20%

Dessa resultat är offentliga.

Hemtjänstindex

Information 20% av totalindex

- kontaktinformation på hemsidan. 30%
- Information om hur man söker och hur lång tid till beslut. 15%
- Information om vilka insatser som kan utföras och pris. 25%
- Information om utförarna och hur man väljer utförare. 20%
- Information om genomförandeplan, personalkontinuitet och kontaktmanskap. 10%

Hemtjänstindex

Biståndshandläggning 20 % av totalindex

- Flexibilitet i biståndsbeslutet, du kan påverka vad som görs och utförare. 40%
- Beslutet anpassat efter ditt behov. Personalen har tillräckligt med tid att utföra arbetet. 45%
- Systematik i beslut och uppföljning. Handläggare har socionomexamen. 15%

Hemtjänstindex

Utförande 40% av totalindex

- Personalen har ett respektfullt bemötande och tar hänsyn till din integritet. 15%
- Personalen tar hänsyn till dina åsikter, utför sina uppgifter som de ska och du är som helhet nöjd. 25%
- Kommer på utsatt tid och meddelar vid förändring. 20%
- Känns tryggt att bo hemma. Förtroende för personalen. 20%
- Få olika personer som kommer hem till mig. 20%

Hemtjänstindex

Stöd och utveckling 20% av totalindex

- Stöd av digitala tjänster; nattkamera, digitala lås, garantier kring trygghetslarm. 25%
- Rutiner för samverkan och samarbete med anhöriga. 20%
- Kvalitetsstyrning och förebyggande insatser. Exempelvis minska risken för fallskador. 15%
- Rutiner för säker vård och omsorg. 25%
- Rutiner för samverkan och samarbete med primärvården. 15%

Hemtjänstindex

Östhammar 2024

Totalt: Plats 218, 60,7 poäng

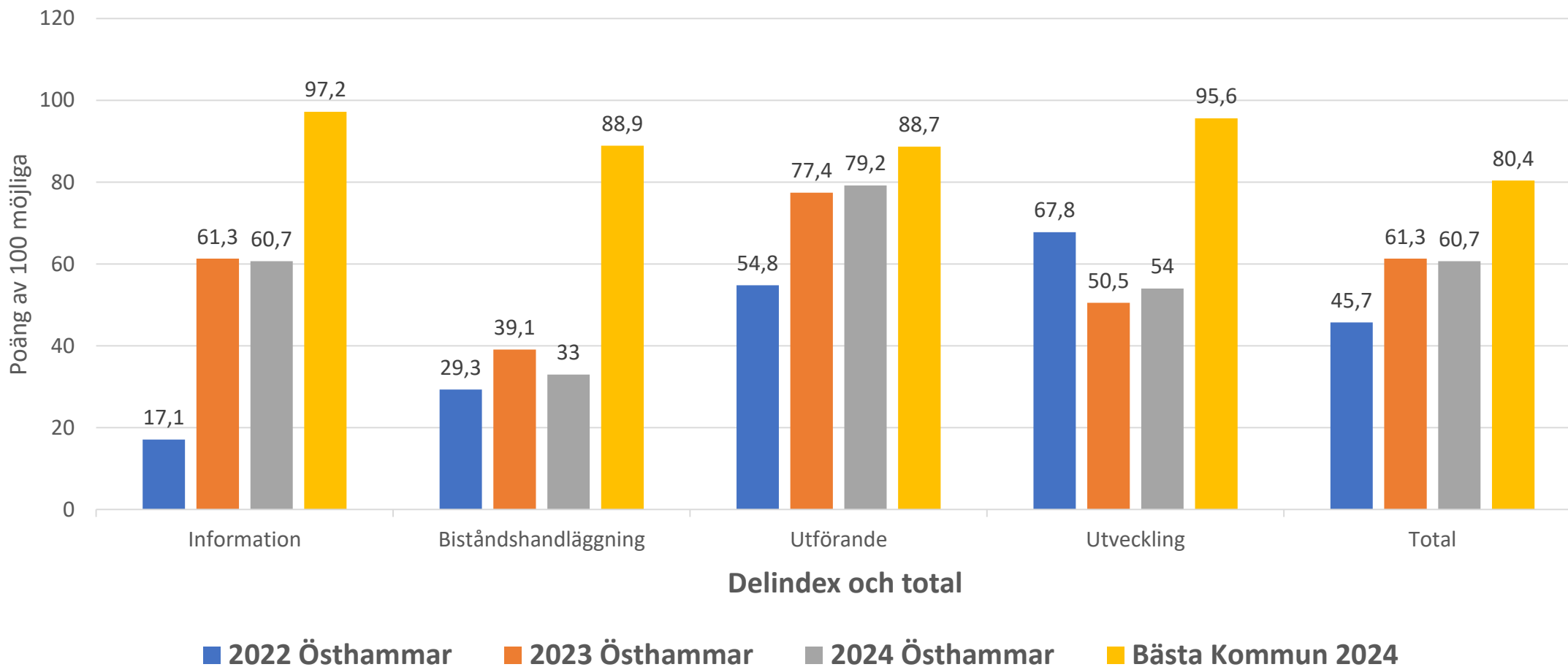
Information: 62 poäng

Biståndshandläggning: 33 poäng

Genomförande: 76 poäng

Stöd och utveckling: 54 poäng

Hemtjänstindex

Hemtjänstindex

Öst- hammar	Information	Bistånds- handläggning	Utförande	Stöd och utveckling	Poäng samman- räknat	Pla- cering
2022	17,1 (bäst 74,9)	29,3 (bäst 62,6)	54,8 (bäst 72,2)	67,8 (bäst 91,2)	45,7 (bäst 64,7)	253
2023	62 (bäst 95,3)	39,1 (bäst 76,5)	77,4 (bäst 93,3)	50,5 (bäst 92,2)	61,3 (bäst 81,5)	227
2024	62 (bäst 97,2)	33 (bäst 88,9)	76 (bäst 88,7)	54 (bäst 95,6)	60,7 (bäst 80,4)	218

Hemtjänstindex

Alla kommuner kan beställa en särskild **kommunspecifik analys**, där det tydligt framgår vad kommunen lyckas bra med, vad som kan förbättras, och vad andra kommuner gjort som lyckats bättre.

Hemtjänstindex

Kommunspecifik fördjupande rapport om den egna hemtjänstens kvalitet.

Ger tillgång till:

- ett digitalt verktyg som gör egna analyser möjliga.
- Alla resultat presenterade.
- Skriftlig specifik analys.
- Förslag på förbättringar.
- Tips på kommuner som har lyckats bra på områden där den egna kommunen vill göra förändringar.
- Introduktionsmöte.

Hemtjänstindex

Allmänna Arvsfonden har bidragit med medel för uppstart av projektet, men det måste bära sig självt för att kunna fortsätta.

Kostnad för Östhammars kommun att köpa den kommunspecifika rapporten för 2024: 35 000:-

Mer information på

www.hemtjanstindex.se, info@hemtjanstindex.se

Presentatör: Inger Ganea